

ECHO

ZACHODNIOPOMORSKIEJ WSI

Nr 8/2021

SUSZA 2021 5

KOWR W SPRAWIE WYŁĄCZEŃ 15
30% DZIERŻAW

II EDYCJA KONKURSU ZIR 16
PN. „SMAKI ZAMKNIĘTE W SŁOIKU”

**Bank Spółdzielczy
w Goleniowie**

**Kredyt WŁASNY HEKTAR
na zakup ziemi**

- okres kredytowania do 15 lat
- kredyt do 800 000 zł

O szczegóły pytaj w placówkach Banku:
NOWOGARD, MASZEWO, ŁOBEZ, WĘGORZYNO, CHOCIWEL,
GOLENIÓW, DOBRZANY, DOBRA, IŃSKO, STEPnica

www.bsgoleniow.pl

Zachodniopomorska Izba Rolnicza

Prezes Izby: Andrzej Karbowy
Wiceprezes Izby: Jerzy Mariak
Członkowie Zarządu: Mirosław Ignaszak, Kazimierz Kuligowski, Anna Rydzkowska
Zajmujemy się w szczególności:

- bezpłatnym doradztwem prawnym;
- działalnością szkoleniową;
- zbieraniem opinii, wniosków, analiz i informacji gospodarczych;
- działaniem na rzecz tworzenia rynku rolnego;
- pomocą w powoływaniu zrzeszeń i stowarzyszeń producentów rolnych;
- doradztwem w zakresie produkcji rolniczej;
- współpracą z jednostkami doradztwa rolniczego;
- działaniem na rzecz rozwoju infrastruktury rolnictwa i wsi;
- doradztwem w zakresie poprawy jakości produktów rolniczych;
- promowaniem produktów rolniczych i ich eksportu;
- działaniem na rzecz ochrony środowiska i wiejskiego dziedzictwa kulturowego.

Echo Zachodniopomorskiej Wsi: pismo Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej.

Adres redakcji:

ul. Chmielewskiego 22A/9, 70-028 Szczecin

tel. 91 484 40 72

e-mail: izba@zir.pl

www.zir.p

ul. Słowiańska 5, 75-846 Koszalin

tel. 94 346 05 14

e-mail: koszalin@zir.pl

www.zir.pl

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Szanowni Państwo!

Pogoda spowodowała, że czas agrotechnicznych przygotowań do zasiewów ozimin zbiegł się z końcówką żniw. Anomalia pogodowe w naszym województwie przyczyniły się do wielu strat w gospodarstwach.

Zarząd Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej zdecydowanie angażuje się w działania wyjaśniające możliwości prawidłowego funkcjonowania i oceny strat na polach rolników, podważając m.in. wiarygodność przeprowadzania monitoringu dotyczącego suszy w uprawach. Prowadzimy liczną korespondencję oraz rozmowy wierząc, że w końcu uda się nam osiągnąć porozumienie, a dane będą wiarygodne i będą odzwierciedlały rzeczywiste straty w gospodarstwach.

Zachęcam do lektury celem zapoznania się z innymi ważnymi wydarzeniami.

Andrzej Karbowy – Prezes Zarządu Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej

Spis treści

POSIEDZENIE ZARZĄDU ZIR	4
POSIEDZENIA RAD POWIATOWYCH ZIR	8
Resort klimatu odpowiada na wniosek KRIR w sprawie strat wyrządzanych przez ptaki w uprawach polowych	11
INFORMACJE KRAJOWEJ RADY IZB ROLNICZYCH	11
W sprawie retencji wód – projektowane uproszczenia	12
Można dokonywać zbiorów przed złożeniem wniosku w aplikacji	13
Nie będzie zwiększenia dofinansowania na operacje związane z nawadnianiem	13
Wniosek KRIR o indeksację emerytur rolniczych	13
Problemy z odbiorem zużytych opon i resztek styropianu budowlanego oraz folii	14
Resort rolnictwa odpowiada na wniosek KRIR w sprawie pomocy finansowej w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof	14
KOWR w sprawie wyłączeń 30% dzierżaw	15
Rusza pomoc dla rolników utrzymujących świnie.	16
INFORMACJE MINISTERSTWA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI	16
Modernizacja gospodarstw rolnych – udokumentowanie wykonania robót budowlanych tylko w oparciu o umowę z wykonawcą	17
Modernizacja gospodarstw rolnych dłużej – wnioski do 20 września	17
INFORMACJE AGENCJI RESTRUKTURYZACJI I MODERNIZACJI ROLNICTWA	17

POSIEDZENIE ZARZĄDU ZIR

Dnia 11 sierpnia 2021 roku w Szczecinie odbyło się posiedzenie Zarządu Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej poszerzone o Przewodniczących Rad Powiatowych ZIR oraz Międzyzwiązkowy Zespół Monitorujący sytuację w rolnictwie przy ZIR. W posiedzeniu gościnnie uczestniczyli również pani Barbara Wójcik – Dyrektor Wydziału Infrastruktury, Rolnictwa i Rozwoju Regionalnego ZUW w Szczecinie oraz pan Adam Kalinowski zastępca dyrektora ZODR zarazem Przewodniczący Komisji Wojewody do szacowania szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej.

Głównym tematem spotkania była przede wszystkim aktualna sytuacja w rolnictwie związana m.in. z anomalią pogodowymi występującymi na terenie województwa zachodniopomorskiego. Prezes ZIR odniósł się do ostatnich działań Zarządu, które skutkowały wizytacją pracowników IUNG w celu lustracji upraw dotkniętych suszą, po czym przedstawił obecnym wyniki zlustrowanych pól opracowane przez pracowników IUNG. Ocenę wykonano w 20 gospodarstwach położonych na terenie 7 powiatów województwa zachodniopomorskiego. Wykonano pomiary wilgotności gleby w warstwie orno-próchnicznej na głębokości 0–10 cm i podglebiu na głębokości 25–35 cm. Gleby na polach testowych były zróżnicowane pod względem podatności na suszę. Na podstawie przeprowadzonych

pomiarów stwierdzono stan uwilgotnienia wierzchniej warstwy gleby w zakresie 12–19,5%, a warstwy podglebia na głębokości 25–35 cm na poziomie 2,7–22%. Wykazano, że na terenie powiatów pyrzyckiego i gryfińskiego odnotowano nieco większą zawartość wody w obydwu warstwach, natomiast wilgotność poniżej 10% odnotowano w powiatach białogardzkim, drawskim, szczecineckim, koszalińskim oraz wałeckim. Na podstawie oceny wizualnej pól (analiza łanów zbóż) wyciągnięto następujące wnioski:

- Objawy suszy wystąpiły na większości gatunków roślin uprawnych,
- Głównym powodem obniżenia plonów zbóż była mniejsza o normy masa 1000 ziaren
- O obniżeniu plonów zbóż decydowało także zmniejszenie liczebności ziaren w kłosie
- Negatywnie na zbiory wpłynę także odrosty.

Reasumując powyższe, IUNG po dokonaniu lustracji pól stwierdził wystąpienie suszy rolniczej w badanych obiektach znajdujących się na terenie województwa zachodniopomorskiego. Świadczą o tym obniżenia plonów spowodowane niedostatkami opadów w poszczególnych powiatach. Negatywną rolę odegrały również bardzo wysokie temperatury w czasie kwitnienia, co powodowało przyspieszenie (skrócenie tej fazy) skutkującej zmniejszeniem liczebności ziarna.

Następnie głos zabrala pani Barbara Wójcik, która również przekazała infor-

mację na temat zlustrowanych osobnicie upraw znajdujących się na terenie naszego województwa, zaznaczając, że na każdym z tych terenów panuje odmienna sytuacja i nie należy tego uogólniać.

Kolejno głos zabrał pan Adam Kalinowski, który w znacznej mierze zwrócił uwagę na funkcjonowanie aplikacji suszowej. Zaapelował, aby wszystkie „niedoskonałości” aplikacji suszowej zgłaszać bezpośrednio do niego. Podkreślił, że zgodnie z obowiązującymi przepisami nie ma możliwości sporządzenia łącznego protokołu oszacowania szkód obejmującego szkody powstałe w uprawach w wyniku suszy i deszczu nawalnego bądź gradu. Wnioski o oszacowanie strat w uprawach rolnych spowodowanych przez suszę można wysyłać tylko za pośrednictwem aplikacji do 15 października br.

Po wypowiedziach przedstawicieli instytucji głos zabrali przewodniczący rad powiatowych ZIR z poszczególnych powiatów oraz obecni przedstawiciele Międzyzwiązkowego Zespołu Monitorującego sytuację w rolnictwie. Wszyscy jednogłośnie podkreślili, że na terenie całego województwa zachodniopomorskiego jest widoczna susza (co potwierdza raport IUNG z przeprowadzonej lustracji), należy w znacznym stopniu ulepszyć funkcjonowanie aplikacji dodając przede wszystkim możliwość wydruku protokołu nie tylko końcowego (przy wielkości straty powyżej 30%), ale także (przy wielkości straty poniżej 30% po-

nieważ, umożliwiłoby to uzasadnienie w podmiotach skupowych nie wywiązania się z umowy handlowej), a także wprowadzić możliwość procedury odwoławczej. Samorząd rolniczy zaapelował również o przyspieszenie wypłat wsparcia dla producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w uprawach

rolnych oraz o znaczne obniżenie m.in. czynszu dzierżawnego z powodu mniejszych zbiorów. Wskazano również potrzebę do „odtworzenia” – powoływania komisji szacujących bezpośrednio na polach.

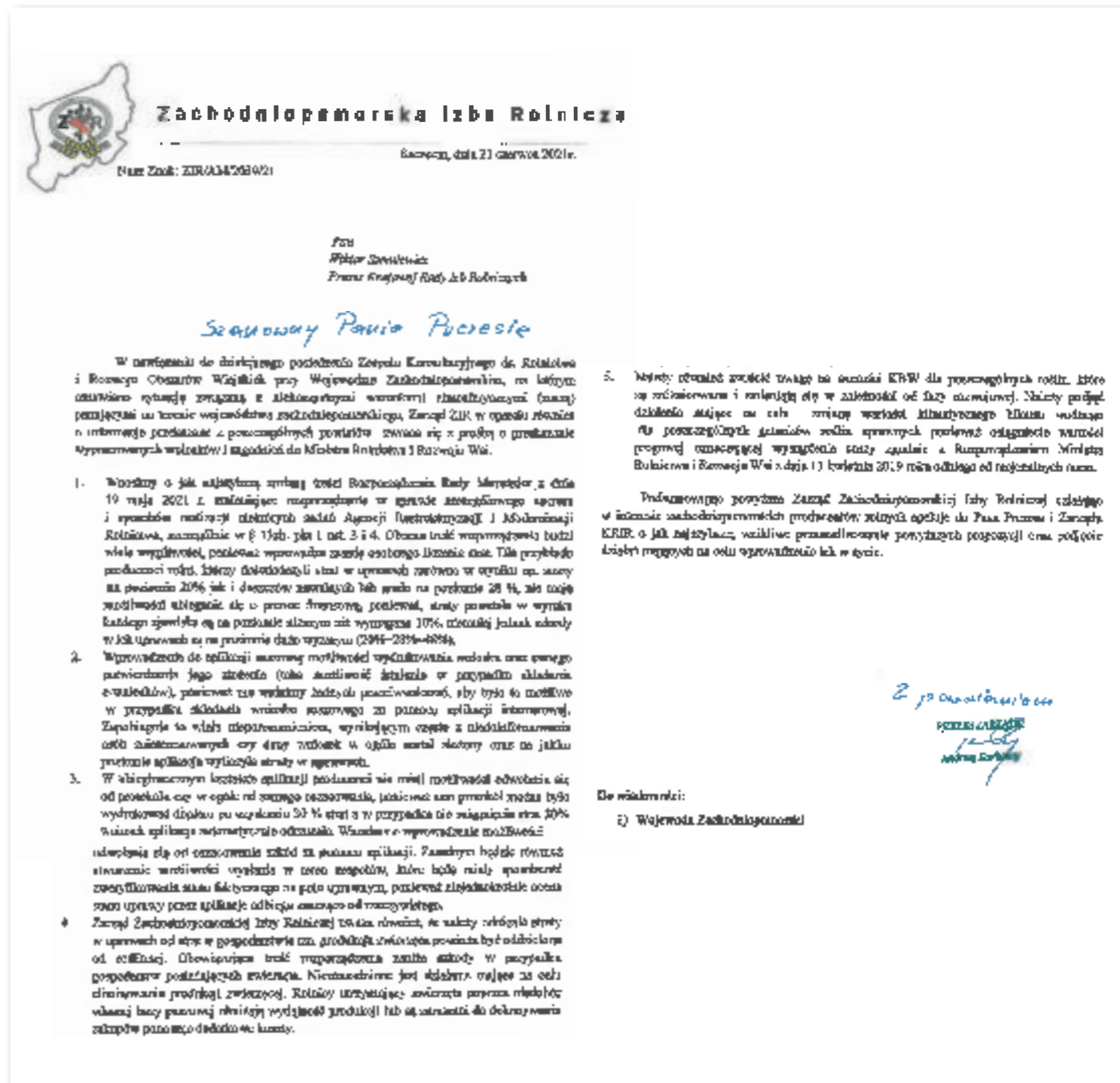
Na zakończenie posiedzenia zadeklarowano, że Zarząd wraz z Urzędem

Wojewódzkim oraz z Przewodniczącym Komisji Wojewody ds. szacowania nadal będą działać na rzecz udoskonalania aplikacji suszowej oraz podejmować próby wypracowania rozwiązań długofalowych, ponieważ skutki suszy rolniczej widoczne są od 2015 roku i z każdym rokiem może się nasilać.

Rolnicy z województwa zachodniopomorskiego zostali najbardziej poszkodowani w wyniku tegorocznej suszy, a teraz mają obawy o jakość oszacowania ich strat.

Zarząd Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej ponownie skierował wiele pism m.in. do Krajowej Rady Izb Rolniczych,

do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, do Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach. Jest to tylko część korespondencji z ostatniego okresu. Na odpowiedzi czekamy.

W Systemie prowadzony jest również monitoring wilgotności gleby, którego celem jest poznanie zależności pomiędzy stresem wodnym, mierzoną liczbą dni uwilgotnienia poniżej wartości krytycznej, odpowiadającej pułkowi trwałego wycięcia roślin, a plonem roślin dla różnych gatunków gleb w zróżnicowanych warunkach siedliskowych i klimatycznych. Na potrzeby monitoringu suszy rolniczej prowadzone są w 20 gospodarstwach rolnych: pomiary wilgotności gleby. Stan ich uwilgotnienia jest mierzony na sześciu poziomach profilu glebowego: 10, 20, 30, 40, 60 i 100 cm za pomocą sondy profilowej. Pomiary prowadzone są od początku okresu wegetacyjnego na 60 polach referencyjnych z różnymi uprawami i o różnej kategorii podatności gleby na suszę. Pomiary te wykonywane są dwa razy w tygodniu. Aktualna

wilgotność porównywana jest ze stanem uwilgotnienia gleby, odpowiadającemu punktom trwałego wycięcia roślin. Miarą stresu wodnego jest wilgotność objętościowa (w %). Informacje dotyczące wystąpienia suszy są publikowane w formie dekadowych raportów na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz w serwisie internetowym: www.susza.izba.org.pl.

2. Ewentualna decyzja w sprawie wprowadzenia programu pomocy dla gospodarstw rolnych, w których wystąpiły straty spowodowane przez tegoroczną suszę zostanie podjęta po zakończeniu procesu składania wniosków o szacowanie strat w publicznej aplikacji „Zgłoszenie szkody rolniczej”, tj. po 15 października br.

z powiatem
ul. Młodych Rolników i Rolniczek 10

Urząd Powiatowy
ul. Młodych Rolników i Rolniczek 10
81-100 Pyrzyce
Biuro Powiatowego Zarządu ZIR
Kamieńska 10, 81-100 Pyrzyce

na terenie
Kamienia
podleganie obszarowi

POSIEDZENIA RAD POWIATOWYCH ZIR

Dnia 12 lipca br. odbyło się posiedzenie Rady Powiatowej ZIR powiatu łobeskiego. W spotkaniu oprócz członków RP uczestniczyli przedstawiciele: Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa OT w Szczecinie – pan Paweł Lisowski oraz panie Kamila Buczek i Renata Borto, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Biuro Powiatowe Łobez – pani Ewa Cybulska oraz rolnicy z terenu powiatu łobeskiego.

Posiedzenie od przywitania rozpoczął przewodniczący pan Mirosław Pertkiewicz, po czym oddał głos przedstawicielowi KOWR, który przedstawił rozdysponowanie gruntów na terenie powiatu łobeskiego, omówił skład i działalność Rady Społecznej oraz odpowiadał na pytania obecnych przedstawicieli rady. Podjęte zostały również tematy związane z procesem przejmowania przez wójtów i burmistrzów parków, a także dróg gminnych, które są dofinansowywane przez KOWR. Rada Powiatowa wraz z przedstawicielami KOWR poruszyła również temat związany z 6. kryterium przetargowym – KRUS, gdzie ostatecznie został przegłosowany wniosek formalny do Zarządu o zamianę tego kryterium.

Następnie głos zabrała przedstawicielka ARIMR, która przedstawiła obecnym realizację wniosków o dopłaty bezpośrednie i płatności z PROW za 2020 rok, a także poinformowała o zakończeniu naborów do programów: dla pszczelarzy do przezimowanych rodzin pszczelich, gdzie na terenie powiatu łobeskiego złożono 54 wnioski oraz o dopłaty z tytułu zużytego materiału siewnego w ramach pomocy de minimis, gdzie na terenie powiatu złożono 147 wniosków.

Na zakończenie dyskutowano na temat działalności Zarządu Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej w sprawie suszy oraz wizji lokalnej przeprowadzonej na wybranych uprawach województwa zachodniopomorskiego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach. Jednocześnie Rada Powiatowa ZIR wyraziła pozytywną opinię na temat powstania na terenie powiatu łobeskiego (gm. Radowo Małe) stacji meteorologicznej.

Na tym posiedzenie zakończono.

Dnia 9 lipca 2021 roku w odbyło się posiedzenie Rady Powiatowej powiatu pyrzyckiego Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej.

Przewodniczący RP pan Dariusz Janik powitał przybyłych przedstawicieli rady powiatowej oraz pana Andrzeja Karbowego Prezesa Zarządu Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej. Głównym tematem posiedzenia było omówienie bieżącej sytuacji w rolnictwie. Na terenie powiatu pyrzyckiego jest zupełnie inna specyfika gospodarki niż w pozostałych regionach Polski. Susza w polskim rolnictwie nie jest zjawiskiem nowym, ale o ile

jeszcze niedawno występowała średnio co pięć lat, w ostatnim czasie obejmowała znaczne obszary województwa zachodniopomorskiego już co roku. Jej efektem są straty w produkcji rolnej, które widoczne są również na polach na terenie powiatu pyrzyckiego. W następstwie działań przeprowadzonych przez Zarząd ZIR w dniach 7–9 lipca odbyła się wizytacja pracowników IUNG w celu ilustracji upraw dotkniętych suszą, którzy pobrali do badań próbki zbóż oraz próbki gleby. Na raport z wizytacji czekamy.

Obecni członkowie rady powiatowej po dyskusji jednogłośnie stwier-

dzi, że powinny wrócić komisje szacujące bezpośrednio na polu, bo nikt nie widzi co się dzieje tam w rzeczywistości.

Następnie dyskutowano o aplikacji suszowej, która nie do końca sprawnie działa, posiada mnóstwo błędów, które powinno się wyeliminować.

Kolejnym tematem poruszonym na posiedzeniu były sprawy związane z kołami łowieckimi i ich problemami z przeprowadzaniem szacowań, wypłatami odszkodowań za wyrządzone przez zwierzynę szkody, a także z redukcją pogłowia dzikiej zwierzyny.

Posiedzenie RP Sławno ZIR w Malechowie 27 lipca 2021 roku otworzył przewodniczący RP Zdzisław Sieradzki, który powitał zaproszonych członków Rady oraz gości. Obecne spotkanie odbywa się po rocznej przerwie, tj. ostatnie spotkanie odbyło się 16 lipca 2020r. Jak mamy reprezentować autentycznych rolników skoro nasze postulaty, prośby nie są przyjmowane do realizacji. Przestrzegam przed dużymi inwestycjami w gospodarstwach. Import-eksport zbóż, produkcja zbóż wzrasta i nie ma gwarancji zbytu a zwłaszcza przy inwestycjach przede wszystkim w produkcję zwierzęcą. Nasze działania bez wsparcia przez Związki Zawodowe nic nie dadzą. Jesteśmy jedynym województwem, w którym wystąpiła susza na taką skalę ale począwszy od firm ubezpieczeniowych po firmy skupowe są to działania, które niszczą produkcję – takie są odczucia rolników.

Ryszard Kozłowski – od dwóch miesięcy nie było deszczu i co mam odpowiedzieć rolnikom? Problem suszy jest problemem medialnym, tylko susza nie wchodzi do szacowania fizycznego, w powiecie sławieńskim w roku 2020 nie było rolnika, który miał straty powyżej 30% z oceny IUNG a straty fizyczne również w tym roku są powyżej 30%.

Danuta Lebioda – z-ca dyrektora Biura ZIR omówiła wytyczne do szacowania strat w rolnictwie, przedstawiła

korrespondencję pomiędzy ZIR a Wojewódą, Ministerstwem i IUNG w sprawie suszy i aplikacji. Aplikacja, gdzie można zgłosić straty spowodowane suszą na dzień dzisiejszy nie działa, mimo informacji medialnej o jej działaniu.

Kolejnym ważnym tematem są szkody łowieckie. Od wielu lat ustawa nie została zmieniona zgodnie z postulatami rolników. Izba może uczestniczyć tylko w systemie odwoławczym. Jest wiele szkód, które nie są ujęte np. poważne starty przez powodowane przez ptactwo chronione. Gdzie rolnik ma się udać o zwrot kosztów poniesionych strat wyrządzonych przez gatunki chronione?

Obwody łowieckie: opinia przedstawicieli Izby i myśliwych o wprowadzenie korekty obwodów granic obwodów

z granicami administracyjnymi województwa.

„Dobre sąsiedztwo” – broszura przygotowana i wydana przez Zachodniopomorską Izbę Rolniczą, która przedstawia relacje między wsią i miastem.

Ryszard Kozłowski – ponawia wniosek o pozostawienie gospodarstwa przy przejściu na emeryturę.

Od 26 lipca zaczęła działać Rada Społeczna przy Dyktorze KOWR. Przewodniczącym Rady Społecznej przy KOWR Koszalin został p. Zdzisław Sieradzki – zastępca p. Leszek Dydyna. Wszystkie decyzje będą konsultowane przez Radę i Izbę. Opinia Rady nie zawsze musi być jednak zaakceptowana przez Dyrektora KOWR ponieważ Rada jest tylko organem doradczym – a ostateczną decyzję podejmuje Dyrektor.

Dnia 5 lipca 2021 roku w odbyło się posiedzenie Rady Powiatowej powiatu myśliborskiego Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej.

Przewodnicząca RP pani Krystyna Balcerzak powitała przybyłych członków rady powiatowej oraz zaproszo-

nych gości, wśród których obecni byli przedstawiciele: Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – pani Karolina Bachorzyńska, Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa OT Szczecin – pan Andrzej Baczyński, Zachodniopomorskiego Ośrodka Doradztwa

Rolniczego – pan Adam Kaznowski oraz Beata Burtiak, Koła Łowieckiego Diana – pan Tomasz Olech oraz Andrzej Karbowy, Prezes Zarządu ZIR i Mirosław Ignaszak, Członek Zarządu ZIR.

Na początku głos zabrała Karolina Bachorzyńska, która przedstawiła

realizację płatności ze szczególnym uwzględnieniem powiatu myśliborskiego. Do Agencji wpłynęło ok. 2000 wniosków o podstawową płatność obszarową, materiał siewny zamknięty został z liczbą 158. Wspomniała o terminowym przemieszczaniu zwierząt oraz o kolczykowaniu zwierząt (loch) w ciągu 7 dni od daty zgłoszenia do brostanu do ARiMR. Poinformowała, że niedługo rozpocznie się rejestrowanie siedziby kur, zarówno w chowie klatkowym, jak i wolnym. Zwolniony z tego będzie użytek własny. Tak samo będzie ze stadami nerek czy wielbłądowatych (alpaki, lamy) także będą rejestrowane ich siedziby. W Agencji zniknie paszport dla bydła, jeśli przemieszczanie ich będzie tylko na terenie kraju, w momencie wywożenia lub sprzedaży za granicą dalej paszport będzie obowiązkowy. Do roku 2025 będzie tylko dostępny portal IRZ – zwierzęta będą rejestrowane tylko internetowo.

Po czym rozpoczęto dyskusję na temat suszy. Do Biura Powiatowego

ARiMR z terenu powiatu myśliborskiego wpłynęło 16 wniosków o pomoc ze względu na suszę z 2020 roku. Należy pamiętać, że wraz z wejściem nowego rozporządzenia z dnia 28 maja br. nie ma możliwości sporządzenia łącznego protokołu oszacowania szkód obejmującego szkody powstałe w uprawach w wyniku suszy i np. deszczu nawalnego czy gradobicia. Należy również pamiętać, że zgłaszanie przez producentów rolnych wniosków o oszacowanie strat w uprawach rolnych (nie stanowiących środek trwałe) spowodowanych przez suszę i sporządzanie protokołu dokonuje się poprzez aplikację publiczną, bez udziału komisji szacujących szkody. Warunkiem oszacowania przez Komisję szkód spowodowanych przez grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan lub suszę w środku trwałym jest złożenie wniosku zawierającego podpisaną przez składającego wniosek zgodę na przetwarzanie podanych danych osobowych.

W czasie dyskusji na temat szkód w uprawach rolnych spowodowanych działaniem niekorzystnych zjawisk pogodowych m.in. susza, rolnicy wyrazili swoje niezadowolenie z działania aplikacji suszowej. Informowali, że cała aplikacja jest błędna i nie da się jej już naprawić. Zdaniem rolników Zachodniopomorska Izba Rolnicza powinna wystąpić do Ministra Rolnictwa o rezygnację z tej aplikacji i rozpoczęcie prac nad nowym systemem.

Zgłoszono również duży problem z ptactwem chronionym w głównej mierze z żurawiami. Pan Mirosław Ignaszak przedstawił działania podjęte przez Zarząd ZIR w tematach dotyczących wszelkiego rodzaju szkód. Jednym z działań było skierowanie pisma do Krajowej Rady Izb Rolniczych o potraktowanie żurawi tak jak np. bobra, wilka, rysia bądź żubra, na dzień dzisiejszy bez odpowiedzi.

Na zakończenie poruszone zostały tematy: gospodarki łowieckiej oraz utylizacji worków i folii rolniczych na terenie powiatu myśliborskiego.

Dnia 13 lipca 2021 roku odbyło się posiedzenie Rady Powiatowej Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej powiatu stargardzkiego.

W spotkaniu oprócz członków RP uczestniczyli również przedstawiciele Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ZOR Szczecin oraz Zachodniopomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach.

Posiedzenie od przywitania rozpoczęła przewodnicząca pani Helena Waszczuk, po czym głos został oddany panu Przemysławowi Kozakowi, który szczegółowo przedstawił stan realizacji wniosków o dopłaty bezpośrednie i płatności z PROW za 2020 rok oraz wniosków o do-

płaty na rok 2021 z uwzględnieniem powiatu stargardzkiego. Poinformował, iż płatności za 2020 rok zostały wypłacone na poziomie 98%. Zgodnie z ogłoszeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 maja 2021 r., w którym poinformowano, że od 7 do 30 czerwca br. producenci rolni, którzy w swoich gospodarstwach ponieśli szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem w 2020 r. niekorzystnych zjawisk atmosferycznych mogli składać wnioski o udzielenie pomocy. Następnie przedstawiciele ARiMR dokonali omówienia harmonogramu planowanych naborów wniosków na poszczególne działania w ramach PROW 2014–2020 na rok

2021 r., po czym rozpoczęto dyskusję na temat retencji i nawadniania. Możliwość składania wniosków o przyznanie pomocy na operacje typu „Modernizacja gospodarstw rolnych w obszarze nawadniania w gospodarstwie” ruszyła 21 czerwca br. Pomoc przyznaje się w formie refundacji części kosztów kwalifikowalnych. Maksymalna kwota pomocy jaką może uzyskać rolnik na operacje w obszarze nawadniania w gospodarstwie, w całym okresie realizacji PROW 2014–2020, wynosi 100 tys. zł na jednego beneficjenta i na jedno gospodarstwo. Budowa zbiorników retencyjnych to jedno z kluczowych rozwiązań pomocnych w niwelowaniu skutków zarówno deficytu wody, jak i w okresach wezbrań spowodowanych gwałtownymi opadami. Wobec nasilających się zmian klimatu, jest to najskuteczniejsze rozwiązanie, aby zapewnić właściwą ilość wody niezbędnej dla ludzi, gospodarki i środowiska.

Na zakończenie głos zabrał przedstawiciel ZODR, który omówił sytuację związaną z warunkami atmosferycznymi panującymi na terenie powiatu stargardzkiego, a szczególnie suszą, a także przybliżył procedurę składania wniosków oraz przebieg wyliczania strat poprzez aplikację. Na tym zakończono posiedzenie.

Rada Powiatu Stargard ZIR Szczecin 3 sierpnia 2021 r. zorganizowała szkolenie warsztatowe, pn. „Dekoracje dożynkowe”, a przeprowadziła je przewodnicząca Rady Powiatu Stargard pani Helena Waszczuk.

Szkolenie odbyło się w Wiechowie w Gospodarstwie Agroturystycznym, w którym brały udział rolniczki i gospodynie wiejskie z terenu powiatu stargardzkiego.

Omawiano techniki wykonywania dekoracji dożynkowych, a następnie

przystąpiono do ich wykonywania przez każdą uczestniczkę. Kobiety z wielkim zaangażowaniem i starannością wykonywały dekoracje. Warsztaty te zainspirowały i zmotywowały uczestniczki do pracy przy wyplataniu wieńców. Nowe wzory dekoracji podniosą estetykę i piękno wieńców. Wszystkie Panie wyraziły swoją radość oraz otrzymały zastrzyk energii i zapłon do upiększania swoich wieńców. Wszystkie uczestniczki były zadowolone z osiągniętych umiejętności i swoich

zdolności. Rolniczki wyrażają ogromną chęć uczestnictwa w tego rodzaju szkoleniach, warsztatów i spotkań, których jest wciąż za mało. Po szkoleniu uczestniczki podsumowały szkolenie i oceniły je bardzo pozytywnie, przy tej okazji wymieniały swoje doświadczenia oraz potwierdziły, że Izbę Rolniczą tworzą nie tylko rolnicy ale także rolniczki, które odgrywają bardzo ważną rolę w gospodarstwach rolnych. Bardzo są zadowolone, że Izba Rolnicza w Szczecinie prowadzi taką działalność.

INFORMACJE KRAJOWEJ RADY IZB ROLNICZYCH

Resort klimatu odpowiada na wniosek KRIR w sprawie strat wyrządzanych przez ptaki w uprawach polowych

Do Biura Krajowej Rady Izby Rolniczych wpłynęła odpowiedź resortu klimatu i środowiska na wniosek przyjęty na VIII Posiedzeniu Krajowej Rady Izby Rolniczych VI kadencji w dniu 24 marca 2021 r. w sprawie strat rolników wyrządzanych przez ptaki w uprawach polowych i stawach hodowlanych.

Zgodnie z art. 126 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2020 r., poz. 55 z późn. zm.), Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność finansową za szkody wyrządzone przez żubry, wilki, rysie, niedźwiedzie i bobry. Według obowiązującego w Polsce ustawodawstwa, ptaki objęte ochroną gatunkową nie figurują na liście gatunków wymienionych w art. 126 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, a więc za szkody wyrządzone

przez którykolwiek gatunek ptaka objętego ochroną gatunkową nie przysługuje ustawowe odszkodowanie ze Skarbu Państwa. Drogą do uzyskania odszkodowania za powstałe w wyniku żerowania ptaków szkody może być natomiast powództwo cywilne.

Ponadto, zgodnie z art. 126 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody odpowiedzialność Skarbu Państwa nie obejmuje utraconych korzyści, a ogranicza się jedynie do szkody rzeczywistej, którą należy udowodnić. Bez prowadzenia stałych obserwacji ptaków trudno byłoby ustalić, który konkretnie gatunek spowodował wystąpienie szkody w uprawach rolnych (należący do gatunków łownych czy podlegających ochronie gatunkowej). Należy również wskazać, iż specyfika szkód

powodowanych przez żerowanie ptaków jest inna niż szkód od gatunków wymienionych w art. 126 ustawy o ochronie przyrody. Szkody spowodowane przez bobra (np. ścięte drzewa, teren zalany w wyniku spiętrzenia wód przez tamę), wilka czy rysia (np. zagryzione zwierzęta gospodarskie) są stosunkowo trwałe, a ich skutki i zakres można ocenić nawet po upływie kilku, kilkunastu dni. W przypadku szkód wyrządzonych przez ptaki na polach uprawnych, nawet naturalna zmiana warunków atmosferycznych (w szczególności wystąpienie opadów) może istotnie utrudnić, a nawet uniemożliwić, jakąkolwiek ocenę. Należy również podkreślić, iż nie istnieje obecnie metodyka pozwalająca na szacowanie szkód powodowanych

przez ptaki – zarówno w uprawach polowych, jak i na stawach hodowlanych. Bez obiektywnej oceny poziomu rzeczywistych strat niemożliwe byłoby występowanie o odszkodowania ze środków Skarbu Państwa.

Należy jednak wskazać, iż fakt objęcia gatunków ochroną nie uniemożliwia podejmowania przeciwko nim jakichkolwiek działań. Na podstawie art. 56 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody, regionalni dyrektorzy ochrony środowiska, na wniosek podmiotów, w których interesie jest zminimalizowanie szkód, wydają zezwolenia m.in. na płoszenie i niepokojenie osobników gatunków objętych ochroną oraz na eliminację osobników gatunków objętych ochroną częściową.

W odniesieniu do wspomnianej w przedmiotowym piśmie kwestii płoszenia ptaków należących do gatunków chronionych należy podkreślić, iż w ostatnich latach resortowi środowiska nie sygnalizowano żadnych problemów odnośnie trudności w realizacji procedury uzyskiwania zezwolenia na płoszenie zwierząt chronionych. Jak wynika z informacji przekazywanych przez regionalne dyrekcje ochrony środowiska w latach 2018–2019 liczba wniosków o odstępstwa od zakazów płoszenia ptaków była znikoma w skali kraju. W 2018 r. złożono 23 wnioski, a w 2019–27.

Należy również wskazać, iż Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska może wydać zezwolenie na eliminację osobników gatunków objętych ochroną ścisłą. Należy przy tym podkreślić fakt, iż zezwolenia na odstępstwa od zakazów wydawane są na wniosek pod-

miotu, w którego interesie leży dana czynność. Należy przy tym wskazać, iż wydane decyzje przyznają stronom prawo do odstępstwa od obowiązujących zakazów, nie mają zaś charakteru nakazowego. Wnioskodawca może więc wykorzystać udzieloną derogację w całości lub w części, jednak nie ma takiego obowiązku.

Podkreślenia wymaga również, że na podstawie orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego z 21 lipca 2014 r. sygn. akt K 36/13 oraz z 28 września 2015 r. sygn. akt K 20/14, obowiązująca regulacja w zakresie zasad odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkody powodowane przez 5 ww. gatunków zwierząt jest zgodna z art. 32 ust. 1 i art. 64 ust. 2 Konstytucji RP. Ponadto, Trybunał Konstytucyjny opowiedział się przeciwko całkowitej automatyzacji refundacji szkód, zwracając uwagę, że działania odszkodowawcze Skarbu Państwa winny być powiązane z oceną działań prewencyjnych podejmowanych przez właścicieli i posiadaczy mienia, w którym zaistniała szkoda, gdyż każdy z właścicieli jest odpowiedzialny za dobro własnego mienia. Właściciel lub użytkownik mienia przewidując możliwość wyrządzenia szkody przez zwierzęta objęte ochroną gatunkową, w pierwszej kolejności sam powinien podjąć stosowne czynności, zmierzające do uniknięcia szkody lub zminimalizowania jej rozmiarów.

Odnośnie do szkód wyrządzanych przez ptaki w stawach hodowlanych należy wskazać, że właściciele stawów hodowlanych także mają możliwość zarówno płoszenia, jak i odstrzału

kormorana – na podstawie decyzji regionalnego dyrektora ochrony środowiska wydawanej na wniosek złożony trybie art. 56 ustawy o ochronie przyrody. Mogą również ubiegać się o dofinansowanie z uwagi na ekstensywne użytkowanie. W 2018 r. po uwzględnieniu propozycji przedstawicieli sektora akwakultury i mając na uwadze równowagę między potrzebami branż śródlądowej i morskiej, zapadła decyzja o pozostawieniu do dyspozycji hodowców karpia kwoty 50,99 mln euro. Wysokość rekompensaty na poziomie 779 zł do 1 ha powierzchni stawu na rok stanowi wsparcie zbliżone do tego, które było udzielone w ramach działań wodno-środowiskowych w poprzedniej perspektywie finansowej na lata 2007–2013. W 2015 r. w Polsce liczbę podmiotów zajmujących się akwakulturą niskointensywną szacowano na 946. W 2018 r. w zakresie Priorytetu 2 „Wspieranie akwakultury zrównoważonej środowiskowo, zasobooszczędnej, innowacyjnej, konkurencyjnej i opartej na wiedzy” działanie 2.5 „Akwakultura świadcząca usługi środowiskowe” Programu Operacyjnego „Rybnictwo i Morze” 2014–2020 do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa złożono w sumie 943 wnioski o dofinansowanie.

Z uwagi na powyższe resort środowiska nie prowadzi obecnie prac nad zmianą przepisów w zakresie listy gatunków objętych ochroną gatunkową za szkody wyrządzone przez które przysługuje odszkodowanie, co nie oznacza możliwości podjęcia takich prac w przyszłości – we współpracy z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W sprawie retencji wód – projektowane uproszczenia

W dniu 2 sierpnia 2021 r. Ministerstwo Infrastruktury udzieliło odpowiedzi na wniosek z posiedzenia KRIR w sprawie prowadzenia racjonalnego gospodarowania wodą i przedstawiło następujące informacje:

Retencjonowanie wody, w szczególności opadowej i roztopowej, stanowi duże wyzwanie i jest niezbędnym elementem efektywnego wykorzystywania zasobów wodnych, nie tylko w rolnictwie, ale również w innych sektorach gospodarki. Rolnicy mogą magazynować wodę opadową czy roztopową m.in. w stawach. Zgodnie z nowelizacją ustawy – Prawo wodne, która weszła

w życie w 2019 r., zostały zwiększone parametry stawów i zbiorników wodnych, które mogą zostać wykonane bez pozwolenia wodnoprawnego, a jedynie na podstawie zgłoszenia wodnoprawnego – obecnie dopuszczalna maksymalna powierzchnia stawów budowanych na podstawie zgłoszenia została zwiększona z 500 m² do 1000 m², a głębokość z 2 m do 3 m. Kwestie te są uregulowane w art. 394 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne.

Z uwagi na zróżnicowanie obiektów mających przeciwdziałać skutkom suszy i różny ich wpływ na stosunki

wodne nie ma możliwości zwolnienia korzystania z wód w ramach tych obiektów z obowiązku uzyskania pozwoleń wodnoprawnych. Co istotne, budowa zbiorników o powierzchni do 10 000 m² (1 ha) ma znaczny wpływ na poziom wód gruntowych i stosunki wodne w obszarze oddziaływania zbiornika, dlatego zbadanie oddziaływania inwestycji o takiej skali musi być zapewnione w stosownej procedurze. Rozumiejąc potrzebę uproszczenia budowy urządzeń wodnych do retencjonowania wody, Ministerstwo Infrastruktury przygotowało zmiany w przepisach ułatwiających budowę

przedmiotowych obiektów. Tym samym w Ministerstwie Infrastruktury prowadzone są prace nad projektem ustawy o inwestycjach w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy, która wprowadzi szereg ułatwień w zakresie realizacji inwestycji retencyjnych. Aby ułatwić wykonanie stawu, który będzie miał funkcje retencyjne proponuje się uproszczenie przepisów w tym zakresie, tj. wykonanie stawów o po-

wierzchni nieprzekraczającej 1000 m² oraz głębokości nieprzekraczającej 3 m od naturalnej powierzchni terenu będzie wymagało jedynie powiadomienia Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Stawy o powierzchni przekraczającej 1000 m² i nieprzekraczającej 5000 m² oraz głębokości nieprzekraczającej 3 m od naturalnej powierzchni terenu o zasięgu oddziaływania niewykraczającym

poza granice terenu, którego zakład jest właścicielem lub terenu znajdującego się w zasięgu oddziaływania, na który posiada uprzednią pisemną zgodę właścicieli gruntów objętych oddziaływaniem, będą mogły być wykonywane po złożeniu zgłoszenia wodnoprawnego. Zgodnie z ww. projektem ustawy, większe stawy, tj. o powyżej 5000 m² będą wymagały pozwolenia wodnoprawnego.

Można dokonywać zbiorów przed złożeniem wniosku w aplikacji

Resort rolnictwa nie widzi żadnych przeszkód w dokonywaniu zbiorów plonów przed złożeniem przez producenta rolnego wniosku o oszacowanie szkód w aplikacji. Wnioski o oszacowanie szkód mogą być składane do dnia 15 października niezależnie od okresu

potwierdzenia suszy w raportach z monitoringu suszy.

O pisemne stanowisko w tej sprawie poprosiliśmy ministerstwo pismem z dnia 14 lipca 2021 r.

Jak dodatkowo informuje MRiRW, producenci rolni będą mogli składać

wnioski o oszacowanie szkód w uprawach rolnych spowodowanych wystąpieniem w roku bieżącym suszy w aplikacji publicznej za kilka dni, po wyeliminowaniu w aplikacji problemu związanego z importowaniem działek z uprawami mieszanek zbóż jarych.

Nie będzie zwiększenia dofinansowania na operacje związane z nawadnianiem

W piśmie z dnia 5 sierpnia 2021 r., Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi udzieliło następującej odpowiedzi na wniosek KRIR w sprawie zwiększenia kwoty wsparcia na realizację inwestycji związanych z budową nawodnień:

Katalog instrumentów wsparcia w ramach programów rozwoju obszarów wiejskich został określony w przepisach prawa UE. Dla okresu programowania 2014–2020 jest to rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005. W przepisach ww. rozporządzenia określono priorytety rozwoju obszarów wiejskich oraz cele poszczególnych instrumentów wsparcia. Na podstawie ww. przepisów prawa opracowano, wynegocjowano z Komisją Europejską i przyjęto Program

Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. Należy podkreślić, iż program był poddany szerokim konsultacjom publicznym. Na podstawie Programu zostały opracowane szczegółowe warunki i tryb przyznawania pomocy określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Modernizacja gospodarstw rolnych” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych”, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 719 z późn. zm.), które również, zgodnie z obowiązującymi przepisami, podlegały procedurze konsultacji publicznych. Zgodnie z ww. rozporządzeniem maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi i na jedno gospodarstwo rolne, w ramach omawianego instrumentu wsparcia, w okresie realizacji

PROW 2014–2020, na operacje związane z nawadnianiem nie może przekroczyć 100 000 zł. Należy podkreślić, że zmiana ww. rozporządzenia w zakresie zwiększenia kwoty wsparcia wymaga zmiany Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, co z kolei wiąże się z długotrwałą procedurą związaną z akceptacją wniosku o zmianę programu przez KE.

Biorąc pod uwagę etap wdrażania PROW 2014–2020 oraz obecnie trwający nabór w obszarze nawadniania, MRiRW nie przewiduje wprowadzenia w Programie zmiany polegającej na zwiększeniu kwoty do 300 tys. zł na operacje związane z nawadnianiem. Jednocześnie MRiRW zauważa, że od momentu ogłoszenia w 2019 r. pierwszej edycji naboru wniosków o przyznanie pomocy (do dnia 1 sierpnia 2021 r. zostało złożonych 1856 wniosków o przyznanie pomocy), do MRiRW nie wpłynęły sygnały w sprawie podniesienia kwoty dofinansowania.

Wniosek KRIR o indeksację emerytur rolniczych

Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych, realizując wniosek zgłoszony podczas VIII posiedzenia Krajowej Rady Izb Rol-

niczych VI kadencji, które odbyło się 24 czerwca 2021 r., wystąpił do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi 30 lipca 2021

roku o uzgodnienie z Radą Ministrów wprowadzenia indeksacji emerytur rolniczych o stopień inflacji.

Inflacja w ostatnich miesiącach utrzymuje się na poziomie zbliżonym do 5%. Wysokie wzrosty cen paliwa są przyczyną wzrostu wszystkich kosztów utrzymania. Powoduje to ubożenie mieszkańców wsi i wykluczenie społeczne, zwłaszcza osób starszych. Przeprowadzona w marcu 2021 r. waloryzacja w niewielkim stopniu poprawiła sytuację rolników-emerytów.

Prezes KRUS komunikatem z dnia 15 lutego 2021 r. ogłosił, że kwota rolniczej emerytury podstawowej od dnia 1 marca 2021 r. wynosi 1013 zł 63 gr

(wzrost o 4,24%). Jest to kwota tak niska, że świadczenie musi być z urzędu podwyższone do kwoty najniższej emerytury pracowniczej wynoszącej 1250,88 zł.

Jest to kwota równa wysokości renty socjalnej, a przecież emerytura rolnicza przysługuje osobom, które spełniły określone wymagania, w tym pracowały w gospodarstwie i podlegały ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat, a często nawet 40 lat.

Pozostają rolnicy, którzy nie będą mieli podwyższonych świadczeń do

1250,88 zł. Są to osoby, którym przyznano tzw. wcześniejsze emerytury rolnicze, emerytury zawieszono w związku z prowadzeniem działalności rolniczej lub osiąganiem przychodów z tytułu zatrudnienia oraz emeryci pobierający tzw. świadczenia zbiegowe.

Zdaniem delegatów Krajowej Rady konieczna jest podwyżka wszystkich świadczeń emerytalnych, co najmniej do kwoty najniższej emerytury pracowniczej wynoszącej 1250,88 zł i zwaloryzowanie ich o stopień inflacji.

Problemy z odbiorem zużytych opon i resztek styropianu budowlanego oraz folii

Zarządu Krajowej Rady Izb Rolniczych, realizując wniosek zgłoszony podczas VIII posiedzenia Krajowej Rady Izb Rolniczych VI kadencji, które odbyło się 24 czerwca 2021 r., wystąpił do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o pomoc w rozwiązaniu problemu z odbiorem zużytych opon oraz styropianu budowlanego i folii. Brak możliwości zdania zużytych opon oraz styropianu budowlanego jest przyczyną zaśmiecenia

obejścia gospodarstwa, a niekiedy lasów oraz dróg polnych.

Natomiast problem z odbiorem folii częściowo rozwiązuje realizowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej program priorytetowy „Usuwanie folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej”. Jednak nie wszystkie gminy korzystają z tego programu, a zatem pozostają

rolnicy, których ten problem nadal dotyczy.

Zdaniem delegatów Krajowej Rady przepisy prawa powinny zobowiązywać sprzedających do odbioru zużytych opon i resztek styropianu budowlanego oraz folii.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przekazało wniosek KRIR do Ministra Środowiska w dniu 9 sierpnia 2021 r.

Resort rolnictwa odpowiada na wniosek KRIR w sprawie pomocy finansowej w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof

W odpowiedzi na wniosek z posiedzenia KRIR w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, resort rolnictwa odpowiada.

„(...)Warunki przyznania pomocy w ramach ww. instrumentu wsparcia zostały określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej” w ra-

mach poddziałania „Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 431 z późn. zm.). Zgodnie z § 4 ust. 4 pkt 6 ww. rozporządzenia pomoc nie obejmuje kosztów odtworzenia uszkodzonego lub zniszczonego budynku, który podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego, o którym mowa w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. z 2021 r. poz. 854 oraz 1177), zwanej dalej „ustawą”. Z tytułu ubezpieczenia budynków rolniczych przysługuje odszkodowanie za szkody po-

wstałe w budynkach na skutek zdarzeń losowych w postaci: ognia, huraganu, powodzi, podtopienia, deszczu nawalnego, gradu, opadów śniegu, uderzenia pioruna, eksplozji, obsunięcia się ziemi, tąpnięcia, lawiny lub upadku statku powietrznego (art. 67 ust. 1 ustawy). Zgodnie z ustawą wysokość szkody ustala się, z uwzględnieniem art. 68, na podstawie: 1) cenników stosowanych przez zakład ubezpieczeń; ustalenie wysokości szkody na podstawie tych cenników następuje w każdym przypadku niepodjęcia w odbudowy, naprawy lub remontu budynku; 2) kosztorysu wystawionego przez podmiot dokonujący odbudowy lub remontu budynku, odzwierciedlającego koszty związane z odbudową lub remontem, określone zgodnie z obojętnymi w budownictwie zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych(...).”

źródło: www.krir.pl

KOWR w sprawie wyłączeń 30% dzierżaw

W odpowiedzi na wniosek KRIR w sprawie udzielenia informacji w zakresie realizacji przepisów ustawy z 16 września 2011 r. dotyczących tzw. wyłączeń 30% powierzchni użytków rolnych będących przedmiotem dzierżawy, zawierającego prośbę o przedstawienie w układzie wojewódzkim wykazu gruntów, których dzierżawcy nie wyrazili zgody na wyłączenie 30%, a których umowy dzierżawy kończą się w latach 2023 i 2024 wraz z informacją co do zamierzonego sposobu rozdysponowania przez KOWR gruntów które zostaną przejęte w najbliższych latach, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa w piśmie z dnia 30 lipca 2021 r. informuje co następuje:

Nieruchomości rolne powracające do KOWR z wygasających umów dzierżawy, w myśl art. 24 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa w pierwszej kolejności będą zagospodarowane w głównej mierze w drodze wydzierżawiania na powiększenie gospodarstw rodzinnych.

Zgodnie z przepisami przywołanej powyżej ustawy wydzierżawianie następuje w drodze przetargów ograniczonych wyłącznie do rolników indywidualnych w rozumieniu przepisów o kształtowaniu ustroju rolnego, zamierzających powiększyć swoje gospodarstwa rodzinne, jeżeli mają oni miejsce zamieszkania w gminie, w której położona jest nieruchomość wystawiona do przetargu lub w gminie graniczącej z tą gminą. W obecnym stanie prawnym w myśl art. 29 ust. 3bb ustawy z dnia 19 października 1991 r., o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa w przetargach ograniczonych oprócz rolników indywidualnych mogą uczestniczyć również osoby, które nie spełniają jedynie wymogu dotyczącego 5-letniego osobistego prowadzenia gospodarstwa rolnego, określonego w przepisach o kształtowaniu ustroju rolnego, w przypadku, gdy osoba ta:

- w dniu ogłoszenia wykazu, o którym mowa w art. 28 ust. 1 wym. ustawy z 19 października 1991 r., na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa ma nie więcej niż 40 lat lub
- realizuje warunki określone w decyzji o przyznaniu pomocy, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt. 6 lit. a ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspie-

ranii rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa przygotowując nieruchomość rolną do wydzierżawienia i dokonując przeglądu gruntów i obiektów budowlanych bierze pod uwagę przede wszystkim utworzenie takich jednostek gospodarczych, których wielkość, rozłóg i stan obiektów budowlanych, umożliwiają dzierżawcy prowadzenie racjonalnej działalności gospodarczej albo będą przeznaczone na powiększenie gospodarstw rodzinnych. Konfigurując przedmiot przetargu KOWR dąży do tego, aby nieruchomość rolna przeznaczona do wydzierżawiania w drodze przetargu ograniczonego do rolników indywidualnych, stanowiła zwarty rozłóg.

Ponadto proces rozdysponowania nieruchomości Zasobu podlega również opiniowaniu przez Radę Społeczną działającą przy Oddziale Terenowym KOWR.

Zatem przygotowanie nieruchomości do dzierżawy odbywa się na podstawie stosownej dokumentacji geodezyjno-prawnej i ustaleń z dokonanej lustracji nieruchomości. Sprawdzeniu podlega zgodność danych w ewidencji gruntów ze stanem faktycznym na gruncie, w tym m.in. w zakresie wykorzystania użytków i nieużytków, czy też w uzasadnionych sytuacjach ustalenia przebiegu granic działek. Co do zasady, dzierżawę części działek ewidencyjnych traktuje się jako sytuację wyjątkową i rozwiązanie tymczasowe do czasu przeprowadzenia faktycznego podziału przez uprawnione osoby i może dotyczyć umów krótkoterminowych do dwóch lat zawieranych na czas przygotowania nieruchomości do docelowego rozdysponowania.

Maksymalna powierzchnia nieruchomości rolnej przeznaczonej do dzierżawy, co do zasady, nie powinna przekraczać 150% średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w danym województwie.

Zgodnie z ustawą o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, umowy dzierżawy zawierane są na czas oznaczony. Długość okresu dzierżawy zależy od charakteru i przeznaczenia nieruchomości, możliwości udziału dzierżawcy w programach finansowanych lub współfinansowanych ze środków pomocowych. Okres dzierżawy nieruchomości rolnych co do zasady powinien wynosić 10 lat z uwzględnieniem terminów agrotechnicznych, chyba że z cech nieruchomości wynika potencjalnie nie rolny jej charakter, w takim przypadku okres dzierżawy jest odpowiednio krótszy.

Niezależnie od powyższego Dyrektor Generalny Krajowego Ośrodka, za zgodą ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, może wyodrębnić z Zasobu nieruchomości, które wraz z innymi składnikami mienia tworzą nierozdzielalną, zorganizowaną całość gospodarczą, o powierzchni przekraczającą 50 ha, której podział byłby nieuzasadniony ekonomicznie, w celu utworzenia ośrodków produkcji rolnej, które wydzierżawiane są w publicznym przetargu.

Poniżej została zamieszczona tabela przedstawiająca powierzchnię umów dzierżawy, dla których dzierżawcy odrzucili zaproponowane warunki w zakresie wyłączeń 30% gruntów na podstawie ustawy z dnia 16.09.2011 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2011, Nr 233, poz. 1382), wygasających w latach 2023–2024 (w ha).

Województwo/lata	2023	2024	Razem (ha)
Dolnośląskie	1 583	17 027	18 610
Kujawsko-pomorskie	1 041	649	1 691
Łódzkie	474	1 007	1 481
Opolskie	11 433	3 308	14 741
Pomorskie	1 495	2 648	4 143
Śląskie	2 481		2 481
Warmińsko-mazurskie	2 533	4 906	7 439
Wielkopolskie	12 094	3 738	15 832
Zachodniopomorskie	4 502	3 438	7 940
Razem	37 636	36 721	74 357

INFORMACJE MINISTERSTWA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

Rusza pomoc dla rolników utrzymujących świnie

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi Grzegorz Puda uruchamia realizację Programu wsparcia gospodarstw utrzymujących świnie, pierwszego zintegrowanego programu wsparcia dla rolników i hodowców świń w związku z ASF.

ZAŁOŻENIA

Program obejmuje już istniejące lub zmodyfikowane oraz nowe instrumenty zapewniające realizację działań w zarówno prewencyjnych jak i wspierających odbudowę gospodarstw dotkniętych skutkami występowania afrykańskiego pomoru świń w Polsce.

POMOC dla ROLNIKÓW obejmie:

- bioasekurację gospodarstw,
- eliminację następstw zjawiska zaniżonej ceny skupu żywca w strefach ASF,
- osłonę zaciągniętych zobowiązań cywilnoprawnych,
- odbudowę pogłowia świń,

• wsparcie w zakresie przetwórstwa i skracania łańcucha dostaw.

Łącznie na wsparcie dla rolników, których gospodarstwa zostały dotknięte skutkami występowania ASF rząd przeznaczył 200 mln zł.

SZCZEGÓŁY

Pierwszy filar – bioasekuracja gospodarstw. WSPARCIE DLA ROLNIKÓW 15 mln zł.

Program krajowy realizowany przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, umożliwiający refundację 50% wydatków poniesionych na bioasekurację gospodarstw. Zwracane będą koszty zakupu mat dezynfekcyjnych, sprzętu do dezynfekcji, zakupu odzieży ochronnej, zabezpieczenia budynków – w których są utrzymywane świnie przed dostępem zwierząt domowych.

Nabór wniosków przez ARiMR od 6 sierpnia do 27 sierpnia br.

Drugi filar – wyrównanie kwoty obniżonego dochodu uzyskanej przez producenta świń w następstwie zaniżonej ceny skupu żywca w strefach ASF. WSPARCIE DLA ROLNIKÓW 150 mln zł.

Program krajowy realizowany przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, umożliwiający wyrównanie kwoty dochodu rolników hodowców świń ze sprzedaży ze stref objętych restrykcjami w związku z ASF do ich wartości rynkowej.

Nabór wniosków zostanie ogłoszony przez ARiMR w sierpniu 2021 r., ale obejmie także pierwszy i drugi kwartał bieżącego roku.

Trzeci filar – osłona finansowa zaciągniętych zobowiązań cywilnoprawnych. WSPARCIE DLA ROLNIKÓW 15 mln zł budżetu ARiMR.

Program krajowy realizowany przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, polega on na jest nie-

oprocenowanej pożyczce na sfinansowanie zobowiązań cywilnoprawnych dla producentów świń, którzy utrzymywali świnie na obszarach ASF, w tym na sfinansowanie nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych, które zostały podjęte w związku z prowadzeniem przez producenta świń działalności rolniczej na obszarach ASF.

Nabór wniosków trwa, prowadzi go ARiMR.

Czwarty filar – odbudowa pogłowia świń.

Program krajowy realizowany przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa

(niskooprocentowana pożyczka) oraz Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (preferencyjny kredyt z dopłatą państwa do oprocentowania), umożliwiające sfinansowanie zakupu stada podstawowego świń, a także środków do produkcji rolnej w celu wznowienia produkcji świń (np. czyszczenie i dezynfekcja chlewni, pasze, opieka weterynaryjna, koszty energii elektrycznej, ogrzewania) oraz nakładów inwestycyjnych na zakup maszyn i urządzeń stanowiących wyposażenie chlewni oraz ciągników rolniczych i innych maszyn służących do prowadzenia produkcji świń.

Nabór wniosków prowadzą KOWR (już dostępny) oraz ARiMR – planowany jeszcze w sierpniu 2021 r.

Piąty filar – wsparcie w zakresie rolniczego przetwórstwa oraz skracania łańcucha dostaw.

Inwestycje w przetwórstwo realizowane bieżąco ze środków PROW oraz planowane działania w ramach KPO, których rozszerzenie może stanowić impuls do rozwoju rzeźni rolniczych w strefach ASF.

Zgodnie z założeniami KPO inwestycja musi być zrealizowana i rozliczona do końca czerwca 2026 r.

źródło: www.mrirw.gov.pl

INFORMACJE AGENCJI RESTRUKTURYZACJI I MODERNIZACJI ROLNICTWA

Modernizacja gospodarstw rolnych – udokumentowanie wykonania robót budowlanych tylko w oparciu o umowę z wykonawcą

ARiMR informuje, że dla naborów wniosków o przyznanie pomocy prowadzonych od 2021 r. w ramach operacji typu „Modernizacja gospodarstw rolnych” koniecznym jest udokumentowanie przez Beneficjentów wykonania zakresu rzeczowego operacji obejmującego roboty budowlane w oparciu o umowę zawartą z wykonawcą tych robót, o której mowa w art. 647 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2020 r. poz. 1740 i 2320). ARiMR honorowała będzie wyłącznie

umowy zawarte z wykonawcą w formie pisemnej lub elektronicznej, w której wykonawca zobowiąże się do oddania przewidzianego w umowie obiektu, wykonanego zgodnie z projektem i z zasadami wiedzy technicznej, a Beneficjent zobowiąże się do dokonania wymaganych przez właściwe przepisy czynności związanych z przygotowaniem robót, w szczególności do przekazania terenu budowy i dostarczenia projektu oraz do odebrania obiektu i zapłaty umówionego wynagrodzenia.

W przypadku nieprzedstawienia, na etapie rozliczenia inwestycji, zawartej z wykonawcą robót budowlanych umowy w formie pisemnej lub elektronicznej, koszty kwalifikowalne operacji, które powinny być objęte taką umową, będą podlegały refundacji w wysokości pomniejszonej o 25%.

Powyższe zobowiązanie oraz sankcja z tytułu jego niedopełnienia zawarte są we wzorze umowy o przyznaniu pomocy w ramach operacji typu „Modernizacja gospodarstw rolnych”.

Modernizacja gospodarstw rolnych dłużej – wnioski do 20 września

Okres przyjmowania wniosków w ramach „Modernizacji gospodarstw rolnych” z budżetu PROW 2014–2020 został wydłużony do 20 września 2021 r.

Jeszcze przez ponad miesiąc rolnicy zainteresowani modernizowaniem gospodarstw mogą składać wnioski o przyznanie pomocy w ramach wszystkich obszarów poddziałania:

– rozwój produkcji psiat (obszar A);

– rozwój produkcji mleka krowiego (obszar B);

– rozwój produkcji bydła mięsnego (obszar C);

– inwestycje związane z racjonalizacją technologii produkcji, wprowadzeniem innowacji, zmianą profilu produkcji, zwiększeniem skali produkcji, poprawą jakości lub zwiększeniem wartości dodanej produktu (obszar D);

– nawadnianie w gospodarstwie.

Wnioski przyjmują oddziały regionalne i biura powiatowe Agencji właściwe ze względu na miejsce realizacji inwestycji. Można je składać osobiście, przez upoważnioną osobę, przesyłać rejestrowaną przesyłką pocztową lub za pośrednictwem platformy ePUAP.

źródło: www.arimr.gov.pl

II Edycja Konkursu Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej pn.

„SMAKI ZAMKNIĘTE W SŁOJKU”

Termin zgłoszenia do 30 września 2021r.

Regulamin i karta zgłoszenia znajduje się na stronie www.zir.pl lub pod nr telefonu: 91 484 40 72; 94 346 05 14

Cudze chwalicie,
swoje poznajcie.

zachodniopomorskiebazarek.pl

Stworzona z myślą o rolnikach i konsumentach strona internetowa zachodniopomorskiebazarek.pl oferuje możliwość tworzenia krótkich łańcuchów dostaw pomiędzy producentami a konsumentami. To doskonała, bezpłatna promocja rolników, producentów regionalnej i ekologicznej żywności, usługodawców, twórców rękodzieła oraz kół gospodyń wiejskich. I okazja dla konsumenta – na zakup w cenach producenta, bez dodatkowej marży.

ROLNIKU SKORZYSTAJ!

- ✓ bezpłatna rejestracja
- ✓ darmowa promocja

KONSUMENTCIE SKORZYSTAJ!

- ✓ ciekawe oferty z Twojej okolicy
- ✓ zapomnij o marży, kupuj bez pośredników: od producenta - do konsumenta

JAK SIĘ ZGŁOSIĆ?

Rejestracja na stronie: zachodniopomorskiebazarek.pl
e-mail: zachodniopomorskiebazarek@zodr.pl
tel. 91 561 37 00

ROLNIKU-PRZEDSIĘBIORCO!

Zachęcamy do umieszczania w naszym „Echu Zachodniopomorskiej Wsi...” swoich reklam! Docieramy jako bezpłatny miesięcznik do rolników, instytucji okołorolniczych, szkół i urzędów.

Szczegóły:

tel. 91 484 40 72, e-mail: izba@zir.pl

tel. 94 346 05 14, e-mail: koszalin@zir.pl

UWAGA!

ZAMÓW REKLAMĘ JUŻ TERAZ!

KONTRAKTACJA i SKUP FACELI, ZBÓŻ i TRAW

Super oferta!

Rolimpex

SPRZEDAŻ MATERIAŁU SIEWNEGO (ZBOŻA, TRAWY, MIESZANKI TRAW PASTEWNYCH, NASIONA SPECJALISTYCZNE I INNE)

- najlepsze ceny
- natychmiastowa płatność
- umowy gwarantujące dostawę nasion bazowych
- fachowa pomoc w założeniu i prowadzeniu plantacji
- odbiór nasion bezpośrednio z gospodarstwa

Zakład w Białogardzie
zaprasza do współpracy!

Rolimpex S.A. • Zakład w Białogardzie
ul. Chocimska 12 • 78-200 Białogard

• Agnieszka Safaryn • tel. 660 646 558 • a.safaryn@rolimpexsa.pl
• Dariusz Dudek • tel. 604 560 338 • d.dudek@rolimpexsa.pl

www.rolimpexsa.pl

OFERTA HANDLOWA

Gospodarstwo Rolne Ferma Drobiu oferuje sprzedaż jaj z chowu ściółkowego oraz wolno wybiegowego dla klientów indywidualnych i hurtowych. Stosowany u nas system chowu kur niosek gwarantuje wysoką jakość i smak jaj, które są bardzo powszechnym i częstym składnikiem naszego menu. Doskonała jakość naszych jaj to zasługa kur, które karmione są paszami wyprodukowanymi ze zbóż naszego gospodarstwa. W 2019 r. powiększyliśmy swoją produkcję o nowo wybudowany kurnik, w którym zastosowano najnowocześniejszy system chowu kur niosek na wolnym wybiegu.

Cały proces produkcji jest pod stałą kontrolą weterynaryjną oraz przestrzegamy rygorystycznego systemu kontroli jakości jaj przeznaczonych do sprzedaży.

Jaja konsumpcyjne sprzedajemy w opakowaniach po 10, 12, 30 szt. Ofertę kierujemy do właścicieli sklepów spożywczych, cukierni, restauracji, barów, zakładów żywienia zbiorowego, placówek pomocy społecznej, szpitali.

Jaja dostarczane są przez Zakład Pakowania Jaj Mariusz Rydzkowski, który własnym transportem dowozi je w odległości do ok. 200 km gwarantując niezawodną jakość i świeżość.

KLASY WAGOWE JAJ:

- XL (73 g i więcej)
- L (63–73 g)
- M (53–63 g)
- S (50–55 g)

KONTAKT

Gospodarstwo Rolne Ferma
Drobie Witold Rydzkowski
ul. Potczyńska 6, 78-220 Tychowo
tel. +48 606 685 993

UBEZPIECZAJMY SIĘ U SIEBIE

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” jest kontynuatorem wielowiekowej tradycji wzajemności ubezpieczeniowej.

Od 1992 roku realizujemy społeczno-ekonomiczną ideę „jeden za wszystkich, wszyscy za jednego”.

Naszym głównym celem jest zapewnienie ochrony ubezpieczeniowej, dostosowanej do potrzeb i oczekiwań naszych członków.

Oferta Towarzystwa obejmuje ubezpieczenia:

- rolne obowiązkowe i dobrowolne
- komunikacyjne
- turystyczne
- gwarancji kontraktowych
- mienia dla rodzin, firm, jednostek samorządu terytorialnego, kościoła katolickiego

TUW „TUW” posiada sieć wyspecjalizowanych placówek na terenie całego kraju. Zapraszamy po atrakcyjną ofertę.

www.tuw.pl

Informacja stanowi materiał promocyjny Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” z siedzibą w Warszawie 02-793, ul. Raabego 13.

UBEZPIECZENIA ROLNE TO NASZA SPECJALNOŚĆ

UBEZPIECZENIA KOMUNIKACYJNE

- ✓ obowiązkowe ubezpieczenie OC posiadaczy pojazdów mechanicznych
- ✓ Autocasco
- ✓ NNW kierowcy i pasażerów
- ✓ Assistance
- ✓ Zielona Karta
- ✓ Auto szyby

UBEZPIECZENIA OBOWIĄZKOWE

- ✓ budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego
- ✓ odpowiedzialności cywilnej z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego
- ✓ upraw od zdarzeń losowych*

UBEZPIECZENIA DOBROWOLNE

- ✓ mienia w gospodarstwach rolnych
- ✓ sprzętu rolniczego (Agrocasco)
- ✓ zwierząt od zdarzeń losowych*
- ✓ zwierząt od padnięcia i uboju z konieczności
- ✓ drobiu w chowie fermowym
- ✓ następstw nieszczęśliwych wypadków (NNW)
- ✓ odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym
- ✓ ochrony prawnej
- ✓ świadczenia usług agrotechnicznych i agroturystycznych
- ✓ przedsiębiorstw rolnych (Bezpieczny Agrobiznes)

* TUW „TUW” jest jednym z nielicznych zakładów ubezpieczeń, które oferują ubezpieczenia upraw i zwierząt od zdarzeń losowych z dopłatą do składki z budżetu państwa. Za staż członkowski w TUW „TUW” udzielane są dodatkowe zniżki. TUW „TUW” posiada sieć placówek terenowych zajmujących się sprzedażą ubezpieczeń i likwidacją szkód.

TUW „TUW” posiada sieć wyspecjalizowanych placówek na terenie całego kraju. Zapraszamy po atrakcyjną ofertę.

www.tuw.pl

Informacja stanowi materiał promocyjny Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” z siedzibą w Warszawie 02-793, ul. Raabego 13.